Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

MARȚI, 23 IUNIE 1992 — NR. 86 (17956) — PREȚUL 1 rub.

MS

PAG. 2 — A SOSIT TIMPUL SĂ SPUNEM ADEVĂRUL: RUSIA SPRIJINĂ CERCURILE AUTORITARE, NEOCOMUNISTE

PAG. 3 — SĂ NE PĂTRUNDEM DE SENSUL AFIRMAȚIEI LUI EMINESCU: «INDEPENDENȚA E SUMA VIEȚII NOASTRE ISTORICE»

PAG. 4 — STAREA DEPLORABILĂ A COMPLEXULUI MONAHAL DOBRUȘA E O MĂRTURIE A NEPĂSĂRII NOASTRE DE NEIERTAT

AGRESIUNE ÎMPOTRIVA REPUBLICII MOLDOVA

Mesaj adresat Secretarului General al ONU

EXCELENȚEI SALE,
DOMNULUI BOUTROS BOUTROS GHALI,
SECRETAR GENERAL AL ONU,
NEW YORK

Stimate domnule Secretar General,

Sînt nevoit să mă adresez din nou domniei voastre, pentru a vă informa despre agravarea situației în partea răsăriteană a Republicii Moldova, ca urmare a violării acordurilor de încetare a focului și a implicării încă o dată în conflict a unităților Armatei a 14-a, aflate sub jurisdicția Federației Ruse și dislocate pe teritoriul republicii noastre.

O escaladare gravă a conflictului a avut loc în orașul Bender (Tighina) unde, după o serie de grave încălcări ale înțelegerilor de încetare a focului de către unitățile ilegale ale gardiștilor și de către alte unități paramilitare, acestea au atacat violent la 19 iunie sediul poliției din localitate. Pentru deblocarea acestui sediu au fost trimise unități de sprijin ale poliției Republicii Moldova. Ca urmare, la 20 iunie, prin atacul întreprins împotriva orașului de către Armata a 14-a care, practic, a ocupat localitatea, a avut loc o nouă intervenție fățișă și brutală în treburile interne ale republicii, ceea ce a imprimat conflictului un caracter extrem de periculos.

Evenimentele menționate au avut loc în perioada în care Parlamentul Republicii Moldova este angajat într-o acțiune de mare amploare în vederea soluționării politice a conflictului din estul țării, prin stabilirea unui mecanism cu participarea directă a parlamentarilor în scopul efectuării controlului asupra înțelegerilor de încetare a focului și de dezangajare a forțelor, precum și prin apropiata dezbatere în Parlament a unui pachet de legi menite să definească statutul juridic al raioanelor răsăritene ale republicii. Îmi permit să vă transmit, în anexă, textele relevante ale hotărîrilor adoptate de Parlament în această privință.

Cotitura gravă produsă ca urmare a intervenției Armatei a 14-a este de natură să blocheze realizarea înțelegerilor convenite, pune în pericol pacea și stabilitatea în zona de conflict și periclitează șansele reglementării politice în care s-a angajat plenar conducerea Republicii Moldova.

Totodată, aceste evoluții demonstrează încă o dată că prezența Armatei a 14-a pe teritoriul Republicii Moldova constituie un element destabilizator, generînd în mod direct escaladarea conflictului și constituind, în mare măsură, o frînă în calea eforturilor pentru soluționarea pașnică a conflictului.

O puternică îngrijorare ne provoacă frecventele declarații oficiale făcute în ultima vreme de conducerea Federației Ruse, inclusiv de președintele Boris Eltîn și vicepreședintele Alexandr Rutkoi, din care rezultă cu toată claritatea că ea nu este dispusă să renunțe la «drepturile» pe care de fapt nici de jure nu le are într-un teritoriu ce nu-i mai aparține în urma destrămării fostului imperiu sovietic. În plus, amenințările deschise la adresa conducerii legale a Republicii Moldova, care este un stat independent și suveran, — la fel ca și amenințările la adresa altor conducători de state desprinse din fosta Uniune Sovietică — proliferate recent de conducerea rusă, îngrijorează opinia publică din republică, întrucît ele par să prefigureze și alte căi de amestec în treburile noastre interne, alte mijloace și metode specifice sistemului imperial comunist sovietic, pe care istoria l-a înlăturat, sperăm, o dată și pentru totdeauna.

Folosesc și acest prilej pentru a reconfirma hotărîrea Republicii Moldova de a acționa prin toate mijloacele pe care le are la dispoziție pentru a se ajunge cît mai urgent la soluționarea politică, pe cale pașnică, a conflictului din partea răsăriteană a Republicii. Îmi exprim convingerea că eforturile noastre în această direcție se vor bucura de înțelegerea și sprijinul ONU, al Dumneavoastră personal, al întregii comunități internaționale.

V-aș fi recunoscător, stimate domnule Secretar General, dacă ați avea amabilitatea să difuzați această scrisoare membrilor Consiliului de Securitate al ONU, în calitate de document oficial.

AL DUMNEAVOASTRĂ SINCER,
MIRCEA SNEGUR,
PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Chișinău,
21 iunie 1992

Ședința extraordinară a Consiliului Suprem de securitate

...ua de 20 iunie a.c. A ...t, sub președinția lui ...Snegur, ședința extra... a Consiliului Suprem ...ul de securitate al Republicii ...ova. În cadrul ședinței a ...aminată situația ce s-a ...ată în zona de conflict ca ...ltat al atacului masiv în... de către formațiuni... ...ale ale gardiștilor asu... ...ției de poliție din ora... ...der în ziua de 19 iu...

...iul Suprem de Secu... a constatat că forțele ...ilitare nu au de gînd să ...ă calea pașnică de ap... ...a conflictului nici ...după ce Parlamentul ...ublicii Moldova a adoptat ...ărîre în acest scop, cu ...area deputaților ce re... ...ă pe alegătorii raioa... ...răsăritene.

...brii Consiliului Su... de Securitate au accep... ...ptul că, în pofida pro... ...or întreprinse de către ...iați cu scopul de a ...activitatea Comisiei ...a Parlamentului pentru ...area pașnică a con... ...ui armat din raioanele răsăritene, conducerea republicii rămîne fidelă căii parlamentare, politice de curmare a ostilităților. În acest context Ministerului Afacerilor Externe i s-a indicat să pregătească și să asigure desfășurarea în timpul cel mai apropiat a unei noi întîlniri a șefilor diplomațiilor din Moldova, Ucraina, România și Rusia, precum și a unei întîlniri la vîrf a conducerilor acestor patru state.

Consiliul Suprem de Securitate a condamnat apelul pretinsului președinte al republicii fantomă către conducătorii unităților economice din raioanele din stînga Nistrului privind ruperea tuturor legăturilor cu întreprinderile, organizațiile și departamentele din dreapta Nistrului, estimînd, totodată, că decizia autorităților separatiste de a bloca furnizarea de gaze naturale în localitățile din dreapta Nistrului nu constituie altceva decît încă o neghiobie a acestora și demonstrează, o dată în plus, că agonia lor a ajuns la culme.

Apelul Președintelui Republicii Moldova difuzat la Radiodifuziunea Națională în dimineața zilei de 20 iunie 1992

...imați concetățeni,
...l, îndată după ședința ...ului mixte a Parlamentu... Republicii Moldova pen... soluționarea pașnică a ...ictului armat în raioane... de est, gardiștii-separatiști ...chis focul la Bender ...ra sediului poliției. Poli... ...terorizați continuu în ...le zile, mulți dintre ei ...supuși torturilor, iar ...uciși mișelește, nu au ...putut rezista unor ase... ...acțiuni criminale din ...a gardiștilor, deaceea au ...at, solicitînd ajutor. ...rul le-a fost acordat și ...prezent în orașul Bender ...treprind măsuri pentru ...abilirea ordinii constitu...

...Îi adresez locuitorilor din ...der, chemîndu-i să-și păs... ...calmul, să evite ieșirea ...ru pînă la dezarmarea to... a formațiunilor bandi... ...legale. Aceste acțiuni se desfășoară în vederea reinstaurării liniștii și asigurării protecției drepturilor omului. Benderul este un oraș multinațional al Moldovei independente, în care toți trebuie să trăiască și să muncească în pace și în înțelegere, așa cum a fost pînă la lichidarea structurilor legale ale puterii. Aceasta este dorința sinceră și nestrămutată a conducerii Moldovei, lucru pe care nu vor să-l înțeleagă liderii de la Tiraspol, care v-au adus în pragul deznădejdii. Vă chem să dați dovadă de înțelegere, precum v-am chemat întotdeauna. Îi rog, de asemenea, pe locuitorii republicii să fie vigilenți, să nu se lase provocați de zvonurile vehiculate de separatiști și difuzate de unele mijloace de informare în masă.

Conducerea republicii își exercită funcțiile și rămîne stăpînă pe situația din țară».

Declarația conducerii Republicii Moldova

După cum a devenit cunoscut, în ziua de 20 iunie 1992, cadrul ședinței Guvernului Federației Ruse a fost examinată chestiunea privind situația din raioanele nistrene ale Republicii Moldova. Conducerea Republicii Moldova califică acest lucru drept un amestec grosolan în treburile interne ale statului nostru suveran și independent, declară un protest categoric împotriva acestor acțiuni ale guvernului Rusiei.

O asemenea cale, aleasă de autoritățile oficiale ale Rusiei, va conduce la escaladarea în continuare a conflictului și la împiedicarea soluționării lui pe cale pașnică.

Mircea SNEGUR,
Președintele Republicii Moldova
Alecsandru MOȘANU,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova

Tighina 19—21 iunie 1992

Serviciul de presă al Ministerului apărării informează:

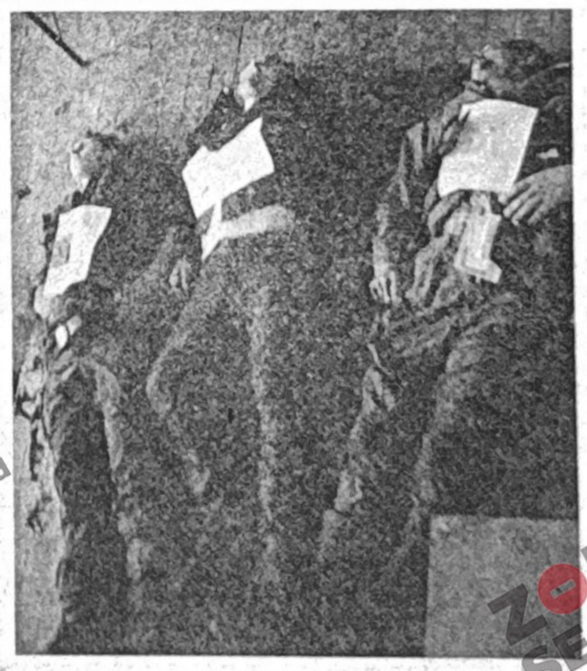
Se menține tensionată situația în localitățile din zona de conflict a Moldovei, în special, în orașul Tighina, în satele Cocieri, Doroțcaia, Dubăsarii Vechi. La 19 iunie, începînd cu ora 17.20, formațiunile criminale și anticonstituționale, aflate sub conducerea lui Smirnov, liderul republicii nistrene fantomă, au încălcat în mod grosolan hotărîrea Parlamentului și a Comisiei lui mixte, îndreptată spre soluționarea pe cale pașnică a conflictului din raioanele răsăritene ale republicii. Astfel, la 17.20 șeful direcției orășenești de poliție Tighina, s-a adresat locuitorilor prin intermediul postului local de radio, amintind că postul de poliție a fost atacat de gardiștii smirnoviști sprijiniți de blindate. Polițiștii au fost siliți să dea ripostă atacului. În cele din urmă li s-a acordat ajutorul necesar. În cursul nopții ostași ai Armatei Naționale și reprezentanți ai organelor de drept ale Republicii Moldova au întreprins acțiuni pentru dezarmarea formațiunilor banditești.

În dimineața zilei de 20 iunie dinspre Tiraspol spre Tighina s-au îndreptat la ora 8.00 patru tancuri grele din dotarea Armatei a 14-a a Rusiei. Datorită eroismului și măiestriei ostașilor Armatei Naționale a Republicii Moldova și a trupelor de interne, trei din cele patru tancuri au fost distruse prin incendiere. Al patrulea tanc s-a retras în mare grabă.

Referitor la situația din alte localități din zona de conflict, trebuie menționat că la 21.40, noaptea trecută, formațiunile anticonstituționale au supus unor tiruri din pistoale-automat și aruncătoare de mine satul Dubăsarii Vechi. De asemenea la 23.45 în regiunea satului Doroțcaia, raionul Dubăsari, cazacii mercenari au întreprins un tir intens din aruncătoare de mine asupra pozițiilor apărătorilor noștri. La ora 00.25, din 20 iunie, gardiștii au lansat un număr mare de mine asupra apărătorilor capului de pe platoul Cocieri, s-au înregistrat și tiruri din pistole-automat.

În dimineața zilei de astăzi, la ora 4.00, în apropierea satului Cocieri s-au înregistrat pînă la ora 8.00 numeroase explozii de mine, precum și protectile de artilerie. Tirurile s-au produs din ambele părți.

(Moldova-pres).

Sesiunea Parlamentului Moldovei

Luni, cu o zi mai devreme decît se hotărîse inițial, în clipe de grea cumpănă pentru mult încercata Republică Moldova, la Chișinău au fost reluate lucrările sesiunii a opta a Parlamentului, consacrată agravării situației în republică ca urmare a amestecului străin în treburile interne ale Moldovei.

În cadrul ședinței de dimineață, a luat cuvîntul președintele Mircea Snegur. Alocuțiunea d-lui se publică.

În continuarea lucrărilor, miniștrii de interne, apărării naționale și afacerilor externe au informat despre evoluția din zona conflictului, precum și despre acțiunile ce se întreprind în vederea soluționării pe cale pașnică a situației conflictuale din raioanele estice ale republicii.

Potrivit unor informații din surse sigure obținute de corespondentul agenției Moldova-pres, generalul rus care conduce grupul de observatori militari ruși la Tighina a refuzat să vină la lucrările Parlamentului de la Chișinău și a plecat împreună cu grupul său la Tiraspol.

Lucrările sesiunii Parlamentului continuă.

Alocuțiunea

PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA, dl MIRCEA SNEGUR, ÎN DESCHIDEREA LUCRĂRILOR SESIUNII PARLAMENTULUI REPUBLICII DIN 22 IUNIE 1992

Stimați deputați!

Cu regret constatăm că, în ultimele trei zile situația din republică s-a agravat mai ales în orașul Bender unde, din vina gardiștilor, s-au întețit clocotirile armate. Se părea că toți au înțeles esența și însemnătatea hotărîrilor Parlamentului vizînd soluționarea conflictului. Însă nu și acei care cu orice preț doresc să păstreze, să mențină republica fantomă. Mi s-a spus că acest fapt a fost menționat chiar și de tovarășul Pologov, la conferința de presă a polițiștilor din Bender, care a avut loc, aici, în sediul Parlamentului, după ce ultimii s-au întîlnit cu mine și domnul Moșanu, relatîndu-ne chinurile, maltratările și înjosirile la care sînt supuși din partea gardiștilor. Practic, în ultimul timp în prezența observatorilor străini ei au fost din nou blocați în sediul lor și nu mai patrulau orașul. Batjocurile structurilor anticonstituționale față de polițiștii din acest oraș au continuat de fapt fără întrerupere. În ziua de 19 iunie anul curent, la ora 17.30 gardiști înarmați pînă în dinți, sprijiniți de tehnică blindată, au început practic asaltul secției de poliție. S-au înregistrat morți și mulți răniți. Așa-zisul executiv orășenesc a refuzat să trimită cel puțin ambulanțe pentru evacuarea răniților. S-a cerut ajutor și eu am autorizat acordarea acestui ajutor

(Sfîrșit în pag. 2).

Apelul Ministerului Apărării al Republicii Moldova

După cum transmite Agenția Moldova-pres, citînd Centrul de presă al Ministerului Apărării al republicii, în ziua de 20 iunie Ministerul Apărării al Moldovei a adresat un apel locuitorilor orașului Tiraspol, ofițerilor, subofițerilor și soldaților Armatei a 14-a. În apel, între altele, se spune:

Conducerea Republicii Moldova a întreprins toate măsurile pentru soluționarea pe cale pașnică a conflictului din raioanele răsăritene ale republicii. Grupul de aventurieri în frunte cu Smirnov, Marakuța, Karaman, Kitak și cu alți așa-zișii lideri, se încăpățînează, însă, cu înverșunare să soluționeze conflictul pe cale pașnică, continuînd absurdul război. Dar nu de destinul dumneavoastră se îngrijesc ei.

Astfel, în zilele de 19 și 20 iunie gardiștii și cazacii au atacat secția de poliție a orașului Bender, folosind mitraliere, aruncătoare de grenate și tehnică blindată. S-au înregistrat morți și răniți. Acest fapt ne-a făcut să adoptăm măsurile care se impun pentru curmarea acțiunilor criminale.

Cetățeni ai orașului Tiraspol,

Forțele Armate ale Moldovei nu au de gînd să atace orașul în care dumneavoastră locuiți, nimic nu vă amenință. Păstrați-vă calmul, boicotați activitatea criminală a organelor anticonstituționale ale puterii! Nu acceptați participarea la formațiunile banditești!

Noi avem năzuința să asigurăm existența unei Moldove democratice, independente, unice și indivizibile, în care să fie respectate drepturile omului, fără deosebire de naționalitate».

Declarația Ministerului Afacerilor Externe al României

Ministerul Afacerilor Externe al României a luat cunoștință cu profundă îngrijorare de evoluțiile grave care au intervenit în Republica Moldova, începînd de ieri, 20 iunie, odată cu ultimatumul Armatei a 14-a și actele de forță ale unităților armatei ruse aflate pe teritoriul acestui stat suveran și independent.

Prin aceasta, Armata a 14-a și-a încălcat pe față neutralitatea la care se angajase. De asemenea, nu se mai poate susține că este vorba de elemente scăpate de sub control, ci sîntem în prezența unei politici deliberate, de sumbinare a guvernului legitim al Republicii Moldova, a încercării de oprire a proceselor democratice care au loc în acest stat.

Este un act grav, prin care forțe armate străine caută să împiedice autoritățile de ordine și unitățile armate ale Republicii Moldova să restabilească și să asigure ordinea, față de acțiunile gardiștilor și ale altor formațiuni paramilitare anticonstituționale.

În mod surprinzător, asemenea acțiuni intervin după adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova, în ultimele zile, în urma unor dezbateri prelungite, la care au participat deputați din toate zonele republicii, a unor hotărîri menite să conducă la o soluționare de ansamblu și definitivă, prin mijloace exclusiv pașnice, a situației din raioanele din stînga Nistrului ale Republicii Moldova. Nu este întîmplător că de fiecare dată cînd eforturile politice sînt pe punctul de a marca un progres, se recurge la acte de forță care au ca obiectiv evident zădărnicirea acestor eforturi. Asemenea acte sînt de natură să amplifice acțiunile separatiste, violente și să descurajeze eforturile de soluționare pașnică și democratică.

Implicarea nedisimulată a Armatei a 14-a în evenimentele din zona orașului Tighina, oraș situat pe partea dreaptă a Nistrului, conduce la agravarea situației, cu consecințe grave pentru întreaga regiune. Este evident că actele de formă și ultimatumurile Armatei a 14-a reprezintă încălcări grave ale principiilor și angajamentelor asumate în cadrul CSCE și contravin Cartei Națiunilor Unite.

Ministerul Afacerilor Externe al României, ține să reafirme că singura cale de depășire a situației existente este respectarea suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova, a cadrului său constituțional și legislativ, care permite rezolvarea pașnică a problemelor sale interne.

MAE român adresează un apel insistent la rațiune și răspundere pentru destinele păcii în regiune și în Europa în general.

România se declară din nou gata să participe la toate eforturile de soluționare pe cale politică a situației deosebit de grave create, de rezolvare a tuturor problemelor prin folosirea mecanismelor și reglementarea pașnică existente.

(ROMPRES-MOLDOVA-PRES)

Şedinţa extraordinară a Consiliului Suprem de securitate

ziua de 20 iunie a.c. A loc, sub preşedinţia lui ircea Snegur, şedinţa extraordinară a Consiliului Suprem Securitate al Republicii oldova. In cadrul şedinţei a examinată situaţia ce s-a at în zona de conflict ca nare a atacului masiv înprins de către formaţiunilegale ale gardiştilor asupra secţiei de poliţie din oraBender în ziua de 19 iu-

Consiliul Suprem de Securitate a constatat că forţele separatiste nu au de gînd să accepte calea paşnică de aplanare a conflictului nici după ce Parlamentul Republicii Moldova a adoptat o hotărîre în acest scop, cu participarea deputaţilor ce reprezintă pe alegătorii raioanelor răsăritene.

Membrii Consiliului Suprem de Securitate au acceptat faptul că, în pofida provocărilor întreprinse de către separatişti cu scopul de a curma activitatea Comisiei mixte a Parlamentului pentru soluţionarea paşnică a conflictului armat din raioanele răsăritene, conducerea republicii rămîne fidelă căii parlamentare, politice de curmare a ostilităţilor. In acest context Ministerului Afacerilor Externe i s-a indicat să pregătească şi să asigure desfăşurarea în timpul cel mai apropiat a unei noi întîlniri a şefilor diplomaţiilor din Moldova, Ucraina, România şi Rusia, precum şi a unei întîlniri la vîrf a conducerilor acestor patru state.

Consiliul Suprem de Securitate a condamnat apelul pretinsului preşedinte al republicii fantomă către conducătorii unităţilor economice din raioanele din stînga Nistrului privind ruperea tuturor legăturilor cu întreprinderile, organizaţiile şi departamentele din dreapta Nistrului, estimînd, totodată, că decizia autorităţilor separatiste de a bloca furnizarea de gaze naturale în localităţile din dreapta Nistrului nu constituie altceva decît încă o neghiobie a acestora şi demonstrează, o dată în plus, că agonia lor a ajuns la culme.

Apelul Preşedintelui Republicii Moldova difuzat la Radiodifuziunea Naţională în dimineaţa zilei de 20 iunie 1992

«Stimaţi concetăţeni,

Ieri, îndată după şedinţa Comisiei mixte a Parlamentului Republicii Moldova pentru soluţionarea paşnică a conflictului armat în raioanele de est, gardiştii-separatişti au deschis focul la Bender asupra sediului poliţiei. Poliţiştii, terorizaţi continuu în ultimele zile, mulţi dintre ei fiind supuşi torturilor, iar apoi ucişi mişeleşte, nu au mai putut rezista unor asemenea acţiuni criminale din partea gardiştilor, deaceea au ripostat, solicitînd ajutor. Ajutorul le-a fost acordat şi în prezent în oraşul Bender se întreprind măsuri pentru restabilirea ordinii constituţionale.

Mă adresez locuitorilor din Bender, chemîndu-i să-şi păstreze calmul, să evite ieşirea în oraş pînă la dezarmarea totală a formaţiunilor banditeşti ilegale. Aceste acţiuni se desfăşoară în vederea reinstaurării liniştii şi asigurării protecţiei drepturilor omului. Benderul este un oraş multinaţional al Moldovei independente, în care toţi trebuie să trăiască şi să muncească în pace şi în înţelegere, aşa cum a fost pînă la lichidarea structurilor legale ale puterii. Aceasta este dorinţa sinceră şi nestrămutată a conducerii Moldovei, lucru pe care nu vor să-l înţeleagă liderii de la Tiraspol, care v-au adus în pragul deznădejdii. Vă chem să daţi dovadă de înţelegere, precum v-am chemat întotdeauna. Îi rog, de asemenea, pe locuitorii republicii să fie vigilenţi, să nu se lase provocaţi de zvonurile vehiculate de separatişti şi difuzate de unele mijloace de informare în masă.

Conducerea republicii îşi exercită funcţiile şi rămîne stăpînă pe situaţia din ţară».

Declaraţia conducerii Republicii Moldova

După cum a devenit cunoscut, în ziua de 20 iunie 1992, în cadrul şedinţei Guvernului Federaţiei Ruse a fost examinată chestiunea privind situaţia din raioanele nistrene ale Republicii Moldova.

Conducerea Republicii Moldova califică acest lucru drept un amestec grosolan în treburile interne ale statului nostru suveran şi independent şi declară un protest categoric împotriva acestor acţiuni ale guvernului Rusiei.

O asemenea cale, aleasă de autorităţile oficiale ale Rusiei, va conduce la escaladarea în continuare a conflictului şi la împiedicarea soluţionării lui pe cale paşnică.

Mircea SNEGUR,
Preşedintele Republicii Moldova
Alecsandru MOŞANU,
Preşedintele Parlamentului Republicii Moldova